

KOBURGER MÁRK

Tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítás a gyakorlatban

Mi az a tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvány? Mi a tanúsító eljárás célja? Mely szervezetek és mely jogszabályok alapján végezhető? Miből áll a tanúsítási folyamat? Ezekre a kérdésekre segítünk válaszokat adni cikkünkben, ahol bemutatjuk mind a gyakorlati alkalmazást, mind pedig a jogszabályi hátteret.

MEGFELELŐSÉGI TANÚSÍTVÁNY

A tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvány olyan – a kijelölt tanúsító szervezet által kiadott – dokumentum, amely bizonyítja, hogy az adott tűzoltó-technikai termék, továbbá a tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés (és az ezekből álló technológiai rendszer) megfelel a jogszabályokban, honosított harmonizált szabványokban meghatározott tűzvédelmi előírásoknak. Tekintettel arra, hogy cégünk a *tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezések* vizsgálatára és tanúsítására rendelkezik belügyminiszteri kijelöléssel, a továbbiakban kizárólag e termékek, és az ezekből álló technológiai rendszerek tanúsító vizsgálatával kívánunk foglalkozni.

TANÚSÍTÓ SZERVEZETEK

A tűzvédelmi megfelelőségi tanúsító vizsgálat célja, hogy a tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés a normál üzemi használata során ne okozzon se tüzet, se pedig robbanást. Ehhez tisztában kell lennünk a területet érintő direktívákkal, jogszabályokkal, szabványokkal és műszaki irányelvekkel. Az ezek tükrében végzett tanúsító vizsgálatokat kizárólag kijelölt tanúsító szervezetek végezhetik, melyek listája megtalálható a www.katasztrofavedelem.hu honlapon (hatósági tájékoztatók – tűzvédelem – piacfelügyelet – kijelölt tanúsító szervezetek).

RENDELETI HÁTTER

A tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítás gyakorlata 1997-ben indult. Külön rendelet vonatkozik a tanúsító szervezetek kijelölésére, és a gyártókra/forgalmazókra. Mindkét rendelet folyamatos evolúción ment át, hogy mind jobban beilleszkedjen a hazai és

nemzetközi jogrendszerbe. Első kiadása a 27/1997 (IV.10.) BM rendelet, mely 2004-ig változatlan formában szabályozta a tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítások területét. Hét év után azonban szükségessé vált a rendelet módosítása. Ennek oka az Európai Unióhoz való csatlakozás során megkövetelt jogharmonizáció, így kiadásra került a 15/2004 (V.21.) BM rendelet, az áruk szabad áramlását biztosító rendelkezésekkel való összhang megteremtése érdekében. A tanúsítással kapcsolatos rendelet ismételt átdolgozásával megszületett a mai nappal is hatályos 22/2009 (VII.23.) ÖM rendelet, azonban ez a rendelet is átdolgozás alatt áll. Sem a 15/2004 (V.21.) BM rendelet, sem pedig a 22/2009 (VII.23.) ÖM rendelet nem tartalmazza a *tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés* fogalmát, értelmezését.

MI A TŰZ- VAGY ROBBANÁSVESZÉLYES KÉSZÜLÉK, GÉP, BERENDEZÉS?

Az érvényben lévő „a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról” szóló 1996. évi XXXI. törvény (Tűzvédelmi Törvény) értelmező rendelkezéseinek 4.§ i) pontja azonban egyértelműen meghatározza, mit kell a *tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés* kifejezés alatt érteni:

„i) tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés: olyan szerkezeti egység, illetve ezekből álló technológiai rendszer, amelyben, vagy amellyel fokozottan tűz- és robbanásveszélyes, vagy tűz- és robbanásveszélyes tűzveszélyességi osztályba tartozó – a robbanó- és a robbantóanyagok kivételével – anyagok előállítására, feldolgozására, használatára, tárolására, kimerése történik;”

SZABÁLYOZÁS – PONTOSÍTÁS ALATT

A fentiek szerint tehát kötelező minden olyan gép, készülék, és berendezés illetve ezekből álló technológiai rendszer tanúsítása, melyre vonatkozik a Tűzvédelmi Törvény 4.§ i) bekezdése. Nem értelmezhető azon termékek tűzvédelmi megfelelőségi tanúsító vizsgálata, melyekre nem vonatkozik a Tűzvédelmi Törvény 4.§ i) bekezdése. Miután a tanúsítandó termékek és technológiai rendszerek köre a Tűzvédelmi Törvény 4.§ i) bekezdése alapján csak általánosságban került megfogalmazásra, a tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvány beszerzésére vonatkozó szabályokról szóló 22/2009. (VII. 23.) ÖM rendelet gyakorlati alkalmazása során kérdések merülhetnek fel a tanúsítandó termékek és technológiai rendszerek körét illetően. A korrekt szabályozhatóság érdekében – ahogyan már említésre került – a tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvány beszerzésére vonatkozó szabályokról szóló 22/2009. (VII. 23.) ÖM rendelet átdolgozás alatt van, mely már pontosabban fogja meghatározni a tanúsítandó termékek körét. E rendelet véglegesítéséig az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Piacfelügyeleti Osztályával folytatott egyeztetések során egyre közelebb jutunk egy olyan lista véglegesítéséhez, mely egyértelműen tartalmazni fogja a tanúsítandó termékek és technológiai rendszerek körét, hogy a gyártó/forgalmazó/felhasználó egyértelműen megállapíthassa a tanúsítás szükségességét. Ez a lista – mely reményeink szerint a többi kijelölt tanúsító szervezet egyetértésével, kölcsönösen elfogadásra kerül – a hozzá fűzött egyedi megjegyzésekkel együtt a cikkünk folytatásában fog szerepelni. Ugyancsak a cikkünk folytatásában kívánunk kitérni a tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítás és az ATEX direktíva közötti párhuzamról.

Ezek után lássuk, hogyan működik a vizsgálati/tanúsítási eljárás a gyakorlatban.

A TANÚSÍTÁS FOLYAMATA

A tanúsítási folyamat a kijelölt tanúsító szervezet megkeresésével kezdődik, aminek vezetője a megkeresés tárgya alapján egyértelműen eldönti, hogy a termékre kérhető-e a tanúsítás az érvényben lévő 22/2009 (VII.23.) ÖM rendelet és a már említett 1996. évi XXXI. törvény 4.§ i) pontja alapján.

TANÚSÍTÁS – SZAKVÉLEMÉNY

Ha a termék tanúsítható, a megbízónak mindenképpen ragaszkodnia kell a tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítványhoz és nem „elégedhet meg” pl. tűzvédelmi megfelelőségi *szakvéleménnyel*, miután ezt a kifejezést egyetlen hazai rendelet sem ismeri. Egy ilyen szakvélemény kellemetlen helyzetbe hozhatja mind az azt elfogadó I. fokú Szakhatóságot, mind pedig az ügyfelet. Ha az adott termék illetve technológiai rendszer nem tanúsítható, mert nem vonatkozik rá sem az 1996. évi XXXI. törvény (Tűzvédelmi Törvény) értelmező rendelkezéseinek 4.§ i) pontja, sem pedig a 22/2009 (VII.23.) ÖM rendelet, akkor a szakvélemény sem lehet *kötelező* érvényű a megbízóra nézve.

Amennyiben nem vonatkozik, rövid indoklás mellett meg kell tagadni a tanúsítást. Ha vonatkozik rá, akkor pedig a kijelölt tanúsító szervezet eldönti, hogy vállalja-e a megbízatást képességeinek és kapacitásának megfelelően. Ha vállalja, úgy árajánlatot ad a leendő megbízónak a tanúsítás tárgyát képező tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés illetve ezekből álló technológiai rendszer (termék) tanúsító vizsgálatára és *csak és kizárólag tanúsító vizsgálatára*. Amennyiben a megbízó elfogadja az árajánlatot, szerződés kötésre kerül a sor és kezdetét veheti a vizsgálat és a tanúsítás a következő sorrendben:

Vizsgálat

- A tűzvédelmi megfelelőségi vizsgálat szemrevételezésből, működtetési próbából, valamint dokumentáció vizsgálatból áll.
- A kijelölt tanúsító szervezet az eredményes tanúsítási folyamathoz meghatározza a szükséges vizsgálati dokumentációt, bekér vizsgálati mintát, stb.
- Szükség esetén helyszíni vizsgálatot tart a terméket gyártó, vagy forgalmazó, esetleg a termék telepítésének helyén.

Kiértékelés

- A kiértékelés a vizsgálati eredmények összevetéséből áll a vonatkozó rendeletekkel, szabványokkal, valamint ágazati előírásokkal.
- A vizsgálatvezető által elvégzett munkáról jegyzőkönyvben számol be, amely pontosan, világosan és félreérthetetlenül bemutatja a vizsgálati eredményeket és az összes rájuk vonatkozó egyéb információt. A jegyzőkönyv adott pontja tartalmazza a követelmény és/vagy előírás teljesítés módjának leírását.

Tanúsítás

- A tanúsító szervezet vezetője összeveti a vizsgálatvezetőtől kapott vizsgálati dokumentációt, szabványokat, valamint az összeállított jegyzőkönyvet. Ellenőrzi, hogy a Minőségirányítási Kézikönyvben közölt eljárások, adatok megfelelnek-e a jóváhagyott eljárásoknak és módszereknek. Ellenőrzi, hogy

pontosan specifikáltak-e a mérési, vizsgálati eljárások.

- Ellentmondások, vagy hiányosságok esetén visszaadja további vizsgálatra és kiértékelésre.
- Megfelelőség esetén kiadásra kerül a tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvány.
- Nem-megfelelőség esetén a tanúsító vizsgálat tanúsítvány készítése nélkül zárul le, a jegyzőkönyv átadásra kerül a megbízónak, mely tartalmazza a termék megfelelőségének és nem-megfelelőségének megállapításait azok szabványi, rendeleti, elvégzett mérések jegyzőkönyvi, stb. hivatkozásával.

ELVÁLASZTHATATLAN

Az a folyamatból jól látható, hogy a vizsgálat, a *kiértékelés és a tanúsítás egymástól elválaszthatatlanok*, külön-külön pedig nem értelmezhetők. Bár a kijelölt tanúsító szervezet kijelölési okiratában a tevékenység jellege bekezdésben a „vizsgálat és tanúsítás” szerepel. Ezt könnyen úgy lehet (félre)értelmezni, hogy egy **tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés** – ha arra a gyártó, vagy forgalmazó felkéri a tanúsító szervezetet – akkor az a tanúsító szervezet által vagy vizsgálható, vagy tanúsítható. Ez félreérthető! A Terméktanúsítási rendszereket működtető szervezetekre vonatkozó általános követelményeket tartalmazó MSZ EN 45011:1999 szabvány alapján egyértelmű, hogy a vizsgálat és tanúsítás szét nem választható, egymást követő eljárások sora.

MIT TARTALMAZ A TANÚSÍTÁS?

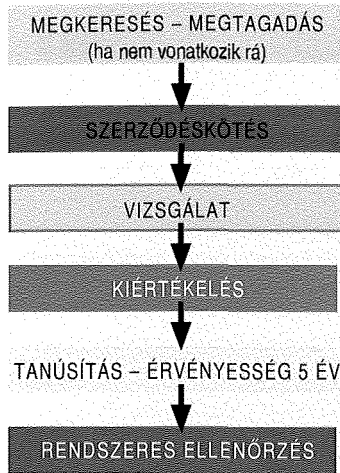
Egy sikeres tanúsítási folyamatot követően a terméket gyártónak/forgalmazónak a birtokába kerül egy vizsgálati jegyzőkönyv, valamint egy tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvány. A tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítványban nincsenek műszaki adatok (azok a vizsgálati jegyzőkönyvben találhatóak meg), a tanúsítvány kizárólag a következőket kell, hogy tartalmazza:

- a tanúsító szervezet nevét, címét, jelét, engedély számát (pl. EX-ON Mérnökiroda Kft., BM/2800/1/2010);
- a tanúsítvány azonosító jelét (pl. EXON 11 TMT 043);
- a tanúsító szervezet kijelölésére való utalást;
- a tanúsítást megrendelő nevét, címét;
- a tanúsított termék/technológia megnevezését;
- a tanúsított termék típusát, azonosító jelét vagy jelzetét;
- a gyártó nevét, címét;
- a vizsgálat során figyelembe vett jogszabály, szabvány, műszaki követelmények előírásait;
- a vizsgálatot végző laboratórium(ok) nevét, címét;
- az ellenőrzések gyakoriságát;
- a termék biztonságos alkalmazásának feltételeit;
- a tanúsítvány kiadásának napját, érvényességének határidejét;
- a tanúsító szervezet aláírásra jogosult képviselőjének nevét, beosztását.

PUBLIKUS ÉS BIZALMAS ADATOK

A tanúsító szervezetek kijelöléséről és működéséről szóló rendelet alapján a tanúsítás adatai közül a mindenki számára hozzáférhetővé tesznek a honlapjukon, negyedéves rendszerességgel. Ezek az adatok publikusak, a tanúsítvány kiállításának alapjául

A TANÚSÍTÁS FOLYAMATA

A TANÚSÍTÁS PUBLIKUS ADATAI

- a tanúsítvány száma;
- a megbízó cég neve;
- a megbízó székhelye;
- a gyártó;
- a gyártó székhelye;
- a tanúsított termék megnevezése;
- a tanúsított termék típusa;
- a tanúsítvány kiállítása;
- a tanúsítvány érvényessége.

ÉRVÉNYESSÉG ÉS ELLENŐRZÉS

A tanúsított termékek illetve ezekből álló technológiai rendszerek gyártása a tanúsítvány kiállításától számított 5 évig lehetséges, a vizsgálati jegyzőkönyvben dokumentált műszaki tartalom megváltozásai, így, ha a tanúsított terméken olyan változtatást, korszerűsítést hajtanak végre, mely a biztonságos üzemeltetést befolyásolja, újra kell kérni az ily módon megváltozott termék tanúsítását. Egy már tanúsított terméket nem csak az eredeti tanúsítványt kiállító cég, hanem bármely kijelölt tanúsító szervezet – a gyártó/forgalmazó kérésére – újra vizsgálhat/tanúsíthat.

Fontos azt is tudni, hogy a termékek vizsgálata és tanúsítása nem ért véget a tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvány kiállításával, hiszen a 22/2009 (VII.23.) ÖM rendelet 5.§ (1) k.) pontja értelmében a tanúsított termék rendszeres ellenőrzését a kijelölt tanúsító szervezetnek kell végeznie, biztosítva ezzel a termék megfelelőségét a vizsgálati jegyzőkönyvben és a tanúsítványban foglaltaknak.

szolgáltató jegyzőkönyvben szereplő adatok azonban *bizalmasak*, ezért a megbízónak egy sikeres tanúsítási eljárást követően az általa gyártott/forgalmazott berendezések értékesítésekor nem kell, hogy a vevő felé átadja a vizsgálati jegyzőkönyvet, kizárólag a tanúsítványt kell csatolnia. Az EX-ON Mérnökiroda Kft. Tűzvédelmi Megfelelőséget Vizsgáló és Tanúsító Szervezeténél ez általában 4 oldal, hiszen a tanúsítványunk tartalmazza a biztonságos üzemeltetési feltételeket is, melyek így a tanúsítvány átadásával kötelező érvényűen vonatkozni fognak a felhasználóra is.

Koburger Márk (01-11274)

robbanásvédelmi ipari szakértő

EX-ON Mérnökiroda Kft. Tűzvédelmi Megfelelőséget

Vizsgáló és Tanúsító Szervezet vizsgálólaboratórium vezetője

GeoX
Tudás a térkép mögött

Referenciák:
Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Antenna Hungária Rt., Magyar Posta Zrt., EU International Crime Survey, Interware Rt., Invitel Rt., Magyar Telekom, Pannon GSM Távközlési Rt., Otthon Centrum, Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, Földmérési és Távérzékelési Intézet (FOMI), Vodafone Magyarország Zrt., MTA Etnikai és Kisebbségkutató Intézet, Országos Rendőr Főkapitányság, Váti Kht, AEGON biztosító, Citibank, Provident Rt., Raiffeisen Bank, MAV Zrt., TESCO, OTP Jelzálogbank, Közlekedési Koordinációs Központ (KKK), Szolnoki, Dunaújvárosi Városi Rendőrkapitányság, Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság, Fővárosi, Esztergomi, Nyergesújfalui, Siófoki, Tótkomlói, Szentendrei, Badacsonytomaji, Bácsalmási Tűzoltóparancsnokság...

www.geox.hu info@geox.hu Tel./Fax.: 06-1-439-0055

GeoX105 szoftver tűzoltóságok részére:

- Digitális RST
- Címkeresés, koordinátakeresés
- Kérésfelvétel
- Gépjárműkövetés
- Adatbázisépítés (lúcsaphálózat, tervrajzok)
- DSM-10 alaptérkép frissítési lehetőség

Termékeink és Szolgáltatásaink:

- DSM-10 (Magyarország legrészletesebb utcaszintű térképe)
- ArcMagyarország (Magyarország közigazgatási határos térképe)
- ArcX (Digitális térkép a határontúli 70 kilométeres sávra)
- POI adatbázis (Magyarország érdekes és fontos helyei)
- Geokodolás
- Térbeli elemzések
- Szoftverfejlesztés (Webes és Desktopos)
- Oktatás (Térinformatikai alapszoftverek)

Alkalmazott és forgalmazott szoftvereink:

- MapInfo Professional 9.5, MapXtreme 2008
- ArcGIS Desktop, ArcGIS Server
- Manifold
- DigiTerra Explorer, Topo Explorer